



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Nobilibvs Viris Dvcibvs Poloniae & Pomeraniae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

viris fidelibus & verè catholicis impendas consilium & auxilium & favorem secundum præscriptam formam in domo Domini ambulantis cum consensu. Datum Signiæ Kal. Augusti, pontificatus nostri anno quintodecimo.

*UNIVERSIS ABBATIBVS
in generali Cisterciensi Capitulo constitutis.*

Dilecti filij Christianus, Philippus, ac eorum socij vestri ordinis fratres advertentes eos appellari beatos qui seminant super aquas, & eos qui frumentum abscondunt in propriis maledici, faciente illo qui ubi vult spirat, & nemo scit unde veniat aut quò vadat, olim de nostra licentia inceperunt seminare in partibus Prussiae verbum Dei, ut eundo & stendo mittentes semina sua, demum possent cum exultatione venire portantes manipulos suos, confisi quòd ille qui venit saluum facere quod perierat, in inferiores partes terræ descendens ut hominem ad regna caelestia revocaret, qui omni creaturæ suam jussit evangelium prædicari, sicut per Prophetam promiserat, in virtute multa evangelizantibus daret verbum, & ora in portis filiae Sion laudantium adimpleret. Benedictus autem Deus, qui sperantes in sua misericordia non relinquens, speciosos fecit pedes evangelizantium pacem, evangelizantium bona, & expandens manus suas ad populum non credentem, non solum usque in Idumæam, verum etiam usque in Prussiam suum calciamentum extendit, dans gratiam fratribus memoratis ut sint ministri Christi Iesu in gentibus, sanctificantes evangelium Dei, ut fiat oblatio gentium accepta & sanctificata in spiritu sancto. Sicut enim comperimus veridica relatione multorum, Dominus eisdem fratribus aperuit ostium; ita ut per ministerium eorundem intelligentibus qui non audierant & videntibus quibus non fuerat nuntiatum, multi ad agnitionem pervenerint veritatis. Licet autem eorum opera de ipsis perhibeant testimonium, quia tamen vos eos, sicut accepimus, acephalos reputatis, quidam vestri ordinis fratres in illis partibus constituti eisdem in hospitibus & aliis debita humanitatis solatia non impendunt, quinimmo adeo verbis exasperatis eosdem ut propter increpationes vestras multiplices nonnulli eorum dicantur ab illis partibus abcessisse. Volentes igitur juxta pastoralis officij debitum eam in his adhibere cautelam ut nec sub specie prædicantium valeant subintrare girovagi aut fi-

dei subverfores, nec propter suspicionem hujusmodi evangelio Dei offendiculum præbeatur, venerabili fratri nostro Gnesnensi Archiepiscopo, de cujus discretione fiduciam gerimus plenioram, nostris damus litteris in mandatis ut non subito credens omni spiritui, sed probans spiritus si ex Deo sunt, eos quos noverit esse idoneos ad prædicandum gentibus verbum Dei & ad id studio veræ caritatis inductos, vobis & vestri ordinis fratribus aliisque fidelibus Christi constitutis per Pomeraniam & Poloniam recommendet & suarum muniat testimonio litterarum. Quocirca universitati vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus eos quos præfatus Archiepiscopus vobis per litteras suas duxerit commendandos non impediat ullatenus vel ab aliis ordinis vestri fratribus permittatis aliquatenus impediri quò minus in evangelij prædicatione procedant, ut bajulantibus ipsis, currat velociter sermo ejus qui emittit eloquium suum terræ. Datum Signiæ 1v. Idus Augusti, pontificatus nostri anno decimo quinto.

In eundem sensu modum scriptum est super hoc monachis Cisterciensis ordinis per Poloniam & Pomeraniam constitutis. Scriptum est super hoc Gnesnensi Archiepiscopo.

*NOBILIBVS VIRIS DVCI BVS
Poloniae & Pomeraniae.*

Licet teste Apostolo impossibile sit Deo sine fide placere, ad placendum tamen ei fides sola non sufficit, sed caritas est præcipue necessaria, de qua idem testatur Apostolus quòd si quis linguis hominum & angelorum loquatur, etsi habeat omnem fidem ita ut montes transferat, & in cibos pauperum omnes suas distribuat facultates, caritatem autem non habeat, ei penitus nihil profit. Cum autem hæc exercenda sit sollicitè circa omnes, utpote mandatum Domini latum nimis, quod etiam ad inimicos extenditur, circa eos tamen qui nuper relicto gentiliter errore ad cognitionem veritatis, quæ Christus est, pervenerunt, eò debet propensius exerceri quòd facilius retro aspicerent inhumanè tractati. Hoc utique quidam vestrum, sicut accepimus, minimè attendentes, & quærentes quæ sua sunt, non quæ Christi, quàm citò intelligunt aliquos è gentilibus per Prussiam constitutis novæ regenerationis gratiam suscepisse, statim oneribus eos servilibus aggravant, & venientes ad Christianæ fidei libertatem deterioris conditionis efficiunt quàm essent

P P P P iij

Epist. 147.
De libera prædicatione verbi Dei in Prussia.

Epist. 148.
De eadem re.

Epist. 148.
De eadem re.

dum sub jugo servitutis pristinae permanserunt, per hoc multorum impediētes salutem qui fuerant credituri, & temporale commodum angelorum gaudiis preferentes, qui super penitentiam agentibus gloriantur. Ideoque universitatem vestram monendo rogamus & exhortamur in Domino, per apostolica vobis scripta mandantes quatenus intuitu ejus qui venit saluum facere quod perierat & dare animam suam redemptionem pro multis, hujusmodi novellae plantationis filios non gravetis, sed agatis tantò clementius cum eisdem quantò memoria pristinae conversationis infirmi facilius in antiquum relaberentur errorem, cum veteres utres vix novum vinum contineant juxta evangelicam veritatem. Nos enim venerabili fratri nostro H. Gnesnensi Archiepiscopo nostris damus litteris in mandatis ut tales foveat propensius propter Deum, & defendat eosdem à molestiis indebitis & pressuris, oppressores eorum indebitos monitione praemissa per censuram ecclesiasticam sublato appellationis impedimento compescens. Datum Signiae Idibus Augusti, pontificatus nostri anno decimoquinto.

Scriptum est super hoc Archiepiscopo Gnesnensi.

CAMERACENSI EPISCOPO.

*Epist. 149.
De decimis Ecclesiae constitutis.*

Significavit nobis N. Miles quòd ad sublevandam inopiam capellaniarum de Gellen & Bialluel Ecclesiarum, quae multa paupertate gravantur, quasdam eis decimas conferre desiderat, si ad hoc favor apostolicae benignitatis accedat. Volentes itaque in Ecclesiis praedictis adesse quòd in suo jure alij deesse minimè videamur, fraternitati tuae per apostolica scripta mandamus quatenus eundem Militem, ut illi Ecclesiae reddat decimas cui debentur, diligenter inducas. Quòd si ad hoc induci non poterit, & tales decimae sunt quae juxta consuetudinem regionis in feudum perpetuum à laicis detinentur, conferendi eas ipsis capellaniis tribuas facultatem. Datum Signiae xv. Kalend. Septembris, pontificatus nostri anno decimoquinto.

EPISCOPO ET DECANO
& Cantori Atrabatenfis.

*Epist. 150.
Causae cognitionem ad eos remittit.*

Cum causam quae inter B. viduam & Lambertum laicum Morinensis diocesis super dotalitio ipsius viduae vertitur dilectis filiis Ph. G. & G. Canonicis Morinensibus olim duxerimus committendam, ac ipsi receptis testibus & attesta-

tionibus publicatis, disputationes hinc inde propositas audivissent, tandem, sicut ex relatione comperimus judicum eorundem, tam ab Episcopo Morinensi quam à praefato Lamberto ne ipsi ad sententiam procederent extitit appellatum, eò quòd cum res quae ducebatur in judicium esset feudalis, & ad jurisdictionem spectaret Episcopi, non ecclesiastico jure, sed potius seculari, ejus forum praedicta viduae declinare non poterat, cum esset paratus eidem justitiae plenitudinem exhibere. Dilecti quoque judices appellationibus deferentes, causam cum utriusque partis attestacionibus & allegacionibus suis sigillis inclusis ad nostram praesentiam remiserunt. Verum quia per relationes judicum, attestaciones & allegaciones partium, & alia per nuntium viduae memorata coram dilecto filio nostro Angelo sancti Adriani Diacono Cardinale sibi à nobis auditore concessio proposita, quae idem Cardinalis in praesentia nostra fideliter retulit, nequimus plenè de causae meritis instrui, cum causarum merita partium assertione pandantur, & pro neutra parte comparere aliquis procurator, multa quoque fortassis in partibus ipsis sunt nota quae nobis sunt prorsus incognita, discretioni vestrae per apostolica scripta mandamus quatenus partibus convocatis, non obstantibus appellationibus praenotatis, quia etiam res de qua agitur dicatur esse feudalis, de ipsa tamen non tamquam feudali, sed dotali, tractatur, attestacionibus & allegacionibus quas sub bulla nostra transmittimus vobis inclusas & aliis rationibus utriusque partis inspectis, causam ipsam appellatione remota sine debito terminetis, facientes quòd decreveritis per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Testes autem &c. subtraxerint, per censuram eandem cessante appellatione &c. usque perhibere. Quòd si non omnes &c. tu ea, frater Episcope, cum eorum altero &c. Datum Signiae xv. Kal. Septembris, pontificatus nostri anno decimoquinto.

PRAEPOSITO SANCTI
Laurentij Laudensis & I. & A. Canonici
de Cavennacho diocesis Laudensis.

Dilectus filius magister Ambrosius de Canturio Diaconus plebis de Gal. lian, constitutus in praesentia dilecti filii nostri Angeli sancti Adriani Diaconi Cardinalis, quem sibi dedimus auditorem, proposuit coram ipso quòd cum ad mandatum sedis apostolicae per venerabilem fratrem